

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Ιστορική αναδρομή στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα στην εθνική έννομη τάξη

Ο Α.Ν. 1846/1951 (άρθρο 28 παρ. 5) με τον οποίο αναδιοργανώθηκε η ασφάλιση του ΙΚΑ μεταπολεμικά, για πρώτη φορά προέβλεψε την κατά 5 έτη πρόωρη πλήρη συνταξιοδότηση, σε ηλικία 60 ετών για τους άνδρες και 55 για τις γυναίκες, που εργάζονταν σε ιδιαίζοντως βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, τα οποία θα προσδιόριζε επικείμενος Κανονισμός.

Μεσολάβησε ένα χρονικό διάστημα 12 ετών μέχρι την έκδοση του Κανονισμού αυτού (ΑΥΕ 101960/ 1963 ΦΕΚ Β527), ο οποίος στη συνέχεια ενετάχθη στον Κανονισμό Ασφάλισης του ΙΚΑ με άρθρα 104 -106. Με την δημοσίευση του Ν. 4350/1964, ενεργοποιήθηκε η προβλεφθείσα από το 1951 προνομιακή συνταξιοδοτική μεταχείριση των κατηγοριών ασφαλισμένων που υπήχθησαν στα ΒΑΕ.

Έκτοτε, ακολούθησαν αρκετές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του Κανονισμού με αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες στηρίζονταν σε εισηγήσεις του ΔΣ του ΙΚΑ, μετά από γνώμη ειδικής επιστημονικής επιτροπής.

Το 1975, με τον Ν. 237/75 (άρθ. 2) συστήθηκε το πρώτο επταμελές Συμβούλιο Κρίσης Βαρέων και Ανθυγιεινών επαγγελμάτων (α' ΣΚΒΑΕ). Με τον νόμο 1469/1984 (άρθρο 22) συστήθηκε το δευτεροβάθμιο Συμβούλιο Κρίσης Βαρέων και Ανθυγιεινών επαγγελμάτων, με εννεαμελή σύνθεση, το οποίο άρχισε να λειτουργεί από 1/1/1985, με έργο τη γνωμοδότηση υπέρ προσφυγών των εργοδοτών κατά αποφάσεων του α' ΣΚΒΑΕ και με αρμοδιότητες αποχαρακτηρισμού και χώρων εργασίας που είχαν ήδη υπαχθεί στα ΒΑΕ.

Με το νόμο 1902/90 (άρθρο 32 παράγραφος 9), τα Συμβούλια κρίσης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων καταργήθηκαν και αντί αυτών συστήθηκε Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων, με αρμοδιότητα την άπαξ γνωμοδότηση υπαγωγής εργασιών, ειδικοτήτων και χώρων εργασίας στα ΒΑΕ του ΙΚΑ, της ΔΕΗ ή άλλων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Η εν λόγω Επιτροπή, στην τελική εισηγητική της έκθεση δεν υπέβαλε κατάλογο των εργασιών και των ειδικοτήτων, που έπρεπε να φέρουν τον χαρακτηρισμό του βαρέως και ανθυγιεινού επαγγέλματος, αλλά εξέφρασε απόψεις και μέτρα, τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, εκτίμησε, δε ότι η πρόωρη πλήρης συνταξιοδότηση μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο στις περιπτώσεις των εργασιών, για τις οποίες επιστημονικά διαπιστώνεται αντικειμενική αδυναμία εφαρμογής κατάλληλων και σύγχρονων τεχνολογιών.

Με την ΥΑ Φ. 10224/Οικ.19579/1316, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 3029/2002 συστήθηκε Ειδική Επιστημονική Επιτροπή για τη διαμόρφωση νέου Πίνακα ΒΑΕ. Η Επιτροπή αυτή επίσης δεν υπέβαλε πόρισμα σε επίπεδο νέου

Πίνακα ΒΑΕ και δήλωσε αδυναμία επί του θέματος λόγω έλλειψης κατάλληλης υποδομής αντικειμενικού προσδιορισμού της επικινδυνότητας με μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων και δείκτες νοσηρότητας. Αξιοσημείωτο, δε, είναι ότι στην εισηγητική έκθεση του Ν. 3029/2002 αναφέρει ότι «η συνεχής εξέλιξη της τεχνολογίας, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και η συνακόλουθη αναδιάρθρωση στο χώρο των διαφόρων επαγγελμάτων επιβάλλει τον επανακαθορισμό των επαγγελμάτων εκείνων που πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στον Κανονισμό ΒΑΕ».

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι έχει παγίως νομολογηθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας περί Βαρέων και Ανθυγιεινών αποτελούν εξαιρετικό δίκαιο, διότι προβλέπουν την κατ' εξαίρεση προνομιακή μεταχείριση και υπό την έννοια αυτή η ερμηνεία τους γίνεται με αυστηρά κριτήρια από τα κατά νόμον αρμόδια όργανα, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της διασταλτικής ερμηνείας από την Διοίκηση καθώς και της αναλογικής εφαρμογής σε επαγγέλματα, χώρους και ειδικότητες. (Σ.τ.Ε.3317/71, 222/72, 865/75 και 1577/1990 Ε.Δ.Κ.Α. τ. ΚΣΤ' σ.285).

2.Α. Επιτροπή υπό την προεδρία του κ. Παναγιώτη Μπεχράκη

Με την ΚΥΑ 2/31774/0022/19.7.2007 συγκροτήθηκε, κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 3483/2006 (άρθ. 18) 12μελής Επιτροπή, με αντικείμενο τον επανακαθορισμό των επαγγελμάτων και των εργασιών που υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, της ΔΕΗ ή άλλων φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Ακολούθησαν οι σχετικές ΥΑ 2/319/0022/3.3.2008 και Φ.800001/Οικ.11111/728/23.4.2008.

Στο Πόρισμα της η Επιτροπή αυτή συμφώνησε ομόφωνα σε κριτήρια ένταξης, τα οποία είναι τα εξής:

- Η ήδη υπάρχουσα κατάσταση στα ΒΑΕ
- Η τυχόν μεταβολή (ελάφρυνση) των όρων εργασίας από την πρώτη νομοθετική ένταξη μέχρι σήμερα
- Επιστημολογικά στοιχεία (νοσηρότητα, συχνότητα ατυχημάτων κ.ά.)
- Τα οποιαδήποτε υποστηρικτικά στοιχεία συνοδεύουν το αίτημα
- Το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων ιδίως επιστημόνων ως παράγοντας γνώσης του κινδύνου αλλά και σωστής λήψης μέτρων αποφυγής του
- Η έκθεση σε αναγνωρισμένους παράγοντες κινδύνου όπως:
  - Ιοντίζουσες ακτινοβολίες
  - Επικίνδυνα βιολογικά υλικά
  - Ερεθιστικοί και τοξικοί χημικοί παράγοντες
  - Εισπνεόμενοι ρύποι
  - Υψηλή στάθμη θορύβου
  - Ιδιαίτερη χαμηλή ή υψηλή θερμοκρασία
  - Εργασία με πολλές βάρδιες, ιδίως νυχτερινές
  - Εργασία σε ιδιαίτερα μη φυσιολογικές συνθήκες ύψους ή βάθους υπό την επιφάνεια της γης ή της θάλασσας
  - Περιβάλλον με μηχανήματα μη κινητά μέρη

Τα κριτήρια αυτά σε συνδυασμό με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί σωματικής καταπόνησης και επαγγελματικού κινδύνου, που αποτελούν μεγέθη αντικειμενικά προσδιοριζόμενα με κατάλληλες μετρήσεις και επιστημονικά αποδεκτά, θεωρήθηκε ότι θα διασφάλιζαν ακόμη περισσότερη μία δίκαιη κρίση.

Η απόφαση για την εξαίρεση ή παραμονή των χώρων ή / και των ειδικοτήτων στα ΒΑΕ ελήφθη υπόψη με βάση τις βελτιώσεις στις συνθήκες υγείας και ασφάλειας κατά το χρονικό διάστημα από την αρχική ένταξη στα ΒΑΕ έως την έκδοση του Πορίσματος της Επιτροπής καθώς και από την εφαρμογή νέων τεχνολογιών για βελτίωση των συνθηκών εργασίας κυρίως όμως τα παραπάνω κριτήρια ένταξης.

Η Επιτροπή κατέληξε στην αναμόρφωση της λίστας με την υιοθέτηση τεσσάρων κλιμάκων, διαφορετικής βαρύτητας για κάθε ένα από τα εντασσόμενα επαγγέλματα και δημοσιοποίησε το Πόρισμά της τον Ιούλιο του 2008.

2.Β. Επιτροπή υπό την προεδρία της κας Αθηνάς Λινού

Με την ΥΑ Φ80000/7558/410/7.7.2009 συγκροτήθηκε Επιτροπή στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Ασφάλισης για την εξέταση αιτημάτων ένταξης εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στο καθεστώς Βαρέων ή Ανθυγιεινών Επαγγελμαμάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ή άλλων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Τα κριτήρια που αποφασίσθηκε να ακολουθηθούν από την Επιτροπή Λινού, κατά πλειοψηφία, ήταν τα εξής:

- Πιθανότητα να αναπτυχθεί, εξαιτίας της έκθεσης σε βλαπτικό παράγοντα, επαγγελματική νόσος, από αυτές που περιλαμβάνονται στον σχετικό κατάλογο, με πιθανότητα διπλάσια από εκείνη που απαντάται στον γενικό πληθυσμό. Η έκθεση θα πρέπει να τεκμηριώνεται από γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου (risk assessment) ή από αναλυτική περιγραφή της θέσης εργασίας και των αντίστοιχων καθηκόντων.
- Η αποδεδειγμένη έκθεση – βάσει μετρήσεων – σε παράγοντα που διεθνώς αναγνωρίζεται ως καρκινογόνος
- Αποδεδειγμένη έκθεση καθ' υπέρβαση σε άλλους παράγοντες (π.χ. θόρυβος) για τους οποίους υφίσταται σχετική νομοθεσία σχετικά με τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων
- Συνεκτίμηση των πεπραγμένων του ΣΕΠΕ με ιδιαίτερη έμφαση σε επισημάνσεις που αφορούν στις συνθήκες εργασίας καθώς και τον αριθμό και το είδος των ατυχημάτων
- Ύπαρξη σε ισχύ καθεστώτος πρόωρης συνταξιοδότησης για λόγους υγείας σε τρεις, τουλάχιστον, χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνεκτίμηση και των αντίστοιχων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας εργασίας.

Η Επιτροπή δεν παρέδωσε Πόρισμα.

2.Γ. Επιτροπή υπό την προεδρία του κ. Θεόδωρου Κωνσταντινίδη

Με την ΥΑ Φ80000/Οικ.2506/150/31.3.2011 συγκροτήθηκε η Διάρκης Επιτροπή Κρίσεως Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών του άρθρου 20 του Ν. 3790/2009, με αρμοδιότητα τη γνωμοδότηση για την υπαγωγή εργασιών, ειδικοτήτων ή χώρων εργασίας στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή άλλων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ένταξη ή μη στο καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματών είναι η αξιοποίηση του στοχαστικού και του εμπειρικού προτύπου. Το μεν πρώτο αφορά βιβλιογραφική διερεύνηση της επαγγελματικής σύνθεσης κατά επαγγελματική κατηγορία και κατά χώρο εργασίας με συστηματική ανασκόπηση και το δεύτερο αφορά υποστηρικτικές μελέτες, όπως η Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου (Risk Assessment Analysis), απαραίτητα επιδημιολογικά στοιχεία επαγγελματικών νοσημάτων (ε-ΕΦΚΑ, ΣΕΠΕ) καθώς και επιδημιολογικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων, προσδόκιμου ζωής, νοσηρότητας και θνησιμότητας με κλαδικές μελέτες ή μελέτες ανά επάγγελμα.

Τα κριτήρια βάσει των οποίων εξέτασε η Επιτροπή το σύνολο των αιτημάτων επιμερίστηκαν σε βασικά και επικουρικά.

Ως βασικά κριτήρια (με απόλυτη συμφωνία των μελών της Επιτροπής) θεωρήθηκαν:

- Η εργασία σε βάρδιες (με νυκτερινό ωράριο τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα που περιλαμβάνει εργασία τουλάχιστον 5 ωρών μεταξύ 10 το βράδυ και 6 το πρωί).
- Η εργασία σε ύψος, σε βάθος (και η υποθαλάσσια εργασία), καθώς και η εργασία σε περιορισμένο χώρο και η εργασία σε εκτός στεγασμένου χώρου
- Η εργασία σε υψηλές θερμοκρασίες, σε χαμηλές θερμοκρασίες και σε έυρος διακύμανσης θερμοκρασίας
- Η τεκμηριωμένη έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες στο χώρο εργασίας, με έμφαση σε καρκινογόνα και βιολογικούς παράγοντες
- Το εργασιακό άγχος, ως απότοκο της εντατικοποίησης της εργασίας
- Η διεθνής βιβλιογραφία (στο πεδίο της Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, της Εργονομίας και της Ιατρικής της Εργασίας)
- Στοχαστικές (πιθανολογικές) προσεγγίσεις και εμπειρικά δεδομένα
- Εκτιμήσεις επαγγελματικού κινδύνου
- Επιδημιολογικά στοιχεία επαγγελματικών νοσημάτων (ΙΚΑ, ΣΕΠΕ, Ασφαλιστικά Ταμεία)
- Επιδημιολογικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων (ΙΚΑ, ΣΕΠΕ, Ασφαλιστικά Ταμεία)
- Επιδημιολογικά στοιχεία προσδόκιμου επιβίωσης και νοσηρότητας
- Κλαδικές μελέτες ή μελέτες ανά επάγγελμα
- Μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων των εργασιακών χώρων
  - Φυσικοί
    1. Θόρυβος, δονήσεις
    2. Ακτινοβολίες (υπεριώδεις, ιοντίζουσες, μη ιοντίζουσες), Laser
    3. Μικροκλιματικές συνθήκες (πολύ υψηλές ή χαμηλές θερμοκρασίες)
    4. Υπέρηχοι
  - Βιολογικοί
  - Εργονομικοί
  - Διάφοροι

1. Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων
2. Στρες
3. Εργασία σε βάρδιες και νυχτερινή εργασία
4. Εργασία σε ύψος, βάθος ή περιορισμένο χώρο

Ως επικουρικά κριτήρια (χωρίς να υπάρχει ομοφωνία μεταξύ των μελών της Επιτροπής) θεωρήθηκαν:

- Η κατανάλωση άνω των 2000 θερμίδων για άνδρες και 1400 για γυναίκες κατά τη διάρκεια του οκτώρου εργασίας (που αντιστοιχεί σε εργώδη χειρωνακτική εργασία, χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, κλπ)
- Η ήδη υπάρχουσα ένταξη σε καθεστώς ΒΑΕ
- Η ύπαρξη σε ισχύ καθεστώτος πρόωρης συνταξιοδότησης για λόγους υγείας σε τρεις, τουλάχιστον, χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Και η επιστασία και επόπτευση εργασίας, καθώς και το επίπεδο σπουδών, μορφωτικό επίπεδο (γνώση, κατάρτιση, μόρφωση, εξειδίκευση, μη χειρώνακτες), μορφωτικό επίπεδο εργαζομένων ιδίως επιστημόνων ως παράγοντας γνώσης του κινδύνου και σωστής λήψης μέτρων αποφυγής του.

Η Επιτροπή δημοσιοποίησε το Πόρισμά της τον Ιούνιο του 2011.

Σε συνέχεια αυτού, δημοσιεύτηκε η υπ.΄ αριθμ Φ10221/οικ.26816/929/ 30-11-2011/ 1.12.20011 Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με θέμα «Βαριές & ανθυγιεινές εργασίες», η οποία τέθηκε σε ισχύ από 1/1/2012 και ισχύει έως σήμερα.

Στη συνέχεια, εκδόθηκε η υπ.΄ αριθμ 27 / Α32/1150/20.3.2012 Εγκύκλιος του ΙΚΑ με θέμα : «Κοινοποίηση νέου Πίνακα εργασιών και ειδικοτήτων του Κανονισμού Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών – Κ.Β.Α.Ε.», η οποία έχει ισχύ έως σήμερα.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Εισαγωγή

Η παρούσα Επιτροπή κρίσεως για ένταξη επαγγελματών στα Βαρέα και Ανθυγιεινά (εφεξής αναφερόμενη ως Επιτροπή) συστήθηκε με βάση την αρ.πρ.39535/Δ1.13239/2019/26.5.2020 (ΑΔΑ:6Α5Ψ46ΜΤΛΚ-Ο7Ν) Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων η οποία καθόρισε τα ακόλουθα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

1. **Μπεχράκης Παναγιώτης**, Ιατρός Πνευμονολόγος- Εντατικολόγος, ως Πρόεδρος
2. **Ηλιόπουλος Νικόλαος**, εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον κ. **Τούρτα Κωνσταντίνο**
3. **Δασκαλάκη Αικατερίνη**, εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, ως τακτικό μέλος, με αναπληρώτρια την κα **Νινέττα Μανούση**
4. **Δήμας Νικόλαος**, εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας, ως τακτικό μέλος, με αναπληρώτρια την κα **Τσιάμη Στέλλα**
5. **Παπάζογλου Χρήστος**, εκπρόσωπος του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον κ. **Ψυχάρη Παναγιώτη**
6. **Σακελλαρίου Ευανθία**, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης και Εισφορών της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως τακτικό μέλος, με αναπληρώτρια την κα **Πατούνα Δέσποινα**, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Παροχών Κύριας Σύμβασης
7. **Αγραπιδάς Κωνσταντίνος**, Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον κ. **Δενδρινό Ιωάννη**, Αναπληρωτή Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία
8. **Λέκκα Μαρία**, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ασφάλισης e-ΕΦΚΑ, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον κ. **Κατσιμπούρη Νικόλαο**, Αναπληρωτή Προϊστάμενο του Τμήματος Ασφάλισης Μισθωτών
9. **Καλογερόπουλος Νικόλαος**, υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ κλάδου Ιατρών, του Τμήματος Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Πειραιώς-Δυτικής Αττικής-Αιγαίου, ως τακτικό μέλος, με αναπληρώτρια την κα **Ακριτίδη Μαρία**, υπάλληλο κατηγορίας ΠΕ κλάδου Ιατρών, του Τμήματος Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Αθηνών-Ανατολικής Αττικής-Κρήτης
10. **Μέγγουλης Αντώνιος**, εκπρόσωπος του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή τον κ. **Δοντά Σπύρο**.

Κατά το χρονικό διάστημα των εργασιών της Επιτροπής, από 17.6.2020 έως 30.11.2020 έλαβαν χώρα δέκα πέντε (15) συνεδρίες διάρκειας δύο έως τεσσάρων ωρών έκαστη. Οι εννέα (9) πρώτες συνεδρίες έγιναν στο Υπουργείο

Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή στο κτίριο του ΣΕΠΕ με αυστηρή τήρηση των όρων προστασίας από την πανδημία, ενώ οι συνεδρίες δέκατη (10η) έως και δέκατη πέμπτη (15η), καθώς και η συγγραφή του παρόντος πορίσματος έγιναν διαδικτυακά.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων, τα οποία επισυνάπτονται ως αναπόσπαστο μέρος του παρόντος πορίσματος (συνημμένο 1) ετηρήθησαν και συνετάγησαν από τη γραμματέα της Επιτροπής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΚΑΡΤΣΑΚΛΗ, υπογράφονται από τον πρόεδρο της Επιτροπής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΕΧΡΑΚΗ και έχουν εγκριθεί από όλα τα μέλη της Επιτροπής.

Οι εργασίες της Επιτροπής έγιναν σε πνεύμα άριστης συνεργασίας μεταξύ των εκάστοτε παρευρισκομένων μελών, ενώ κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, ο κάθε συμμετέχων είχε το δικαίωμα απεριόριστου χρόνου για ελεύθερη διατύπωση απόψεων και θέσεων σχετικά με τα υπό εξέταση θέματα, οι δε συζητήσεις που έλαβαν χώρα είχαν σαφώς εποικοδομητικό χαρακτήρα και κατά βάση επιστημονικό περιεχόμενο.

2. Θεματολογία

Η θεματολογία των συνεδριάσεων βασίστηκε στα αιτήματα για ένταξη στα Β.Α.Ε. που είχαν ήδη υποβληθεί, με την ακόλουθη ιεράρχηση:

1. Ένταξη των οδηγών σχολικών λεωφορείων
2. Ένταξη των εργατοτεχνιτών στους προβλήτες ΙΙ και ΙΙΙ του Πειραιά
3. Ένταξη των εργαζομένων στον τομέα της Υγείας

Η ένταξη των πυροσβεστικών υπαλλήλων, των κηπουρών κοινότητας Ταύρου και των κτηνιάτρων, ιεραρχήθηκαν ως επόμενα θέματα, τα οποία από κοινού με όσα αλλά σχετικά αιτήματα υπεβλήθησαν στη συνέχεια, μένει να εξετασθούν σε δεύτερο χρόνο, λόγω έλλειψης επιστημονικών στοιχείων που πρέπει να συλλεγούν και να αποτελέσουν το υλικό κρίσης της Επιτροπής.

Η μη εξέταση των αιτημάτων που δεν συζητήθηκαν για λόγους έλλειψης στοιχείων ή χρόνου υποβολής, επουδενί λόγω σημαίνει απόρριψη.

Διευκρινίζεται επίσης, ότι σαφέστατα δεν ετέθη θέμα απένταξης οποιουδήποτε κλάδου εργαζομένων ακριβώς για τον ίδιο λόγο έλλειψης αντίστοιχων δεδομένων.

3. Κριτήρια ένταξης

Ως κριτήρια ένταξης, εχρησιμοποιήθηκαν τα αναθεωρημένα κριτήρια των προηγούμενων επιτροπών ένταξης στα Β.Α.Ε., όπως αυτά επακριβώς διευτυπώθησαν από την πλέον πρόσφατη επιτροπή, με την προεδρία του κ. Κωνσταντινίδη (σχετ. παρ.2Γ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ)

Στα ανωτέρω, η παρούσα Επιτροπή προσέθεσε την έκθεση στον νέο κορονοϊό SARS-COV-2, η οποία, αν και σαφώς εμπεριέχεται στην περίπτωση έκθεσης σε βιολογικούς παράγοντες κινδύνου, καθιερώνεται από τούδε και ως το εξής ως ειδικό κριτήριο ένταξης, λόγω της μεγάλης επικινδυνότητας και της πανδημίας COVID-19.

4. Συνεργασία με Υπουργείο Υγείας

Κατά την πορεία των εργασιών της Επιτροπής και προς διευκόλυνση της κρίσης προς λήψη απόφασης, εκλήθησαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους οι εκπρόσωποι οργανώσεων ή φορέων των οποίων το αίτημα τελούσε υπό συζήτηση.

Ιδιαίτερη λεπτότητα επεδείχθη ως προς το θέμα ένταξης των υγειονομικών, λόγω της τρέχουσας κοινωνικής ευαισθησίας σχετικά με την πανδημία της νόσου COVID-19. Συγκεκριμένα, μετά από επικοινωνία του προέδρου της Επιτροπής με το Υπουργείο Υγείας και κατ' εντολήν του Υπουργού **κ. ΒΑΣΙΛΗ ΚΙΚΙΛΙΑ** εκλήθη και παρέστη στη σχετική συνεδρίαση ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΡΕΖΕΡΑΚΟΣ**.

5. Ακροάσεις Φορέων

Εκλήθησαν επίσης και εξέφρασαν τις απόψεις τους οι εκπρόσωποι της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων σε Δημόσια Νοσοκομεία (Π.Ο.Ε.ΔΗ.Ν.) κ.κ. **Γιαννάκος και Παπαναστάσης**, οι εκπρόσωποι της Ένωσης Νοσηλευτών-τριών Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.) κ.κ. **Σκουτέλης και Παραράς**, οι εκπρόσωποι του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών (ΙΣΑ) κ.κ. **Χατζής και Προβατάς** και οι εκπρόσωποι της Ένωσης Ιατρών Νοσοκομείων Αθήνας και Πειραιά (Ε.Ι.Ν.Α.Π.) κ.κ. **Κολοκάθης και Καταραχιάς**. Επίσης παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδας (Ο.Ε.Ν.Γ.Ε.) κ.κ. **Ρέντζιου και Σιδέρης**, ο εκπρόσωπος της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.) κ. **Κουτσιουμπέλης**, οι εκπρόσωποι της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών (Π.ΟΜ.ΕΝ.Σ.) κ.κ. **Ρώτας και Κιουρτσίδου** καθώς και ο εκπρόσωπος του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου (Π.Ι.Σ.) κ. **Ψυχάρης**.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκαν και μεμονωμένα αιτήματα τα οποία είχαν υποβληθεί από Πρωτοβάθμιες οργανώσεις και εκλήθησαν και παρέστησαν οι εκπρόσωποι του Σωματείου Εργαζομένων «ο Ιπποκράτης» του Γενικού Περιφερειακού Κρατικού Νοσοκομείου Πατρών κ. **Πετρόπουλος**, του Συλλόγου νοσηλευτών ΕΣΥ Ν. Λασιθίου κ. **Μανουσάκης**, του Σωματείου εργαζομένων Πα. Γ. Νοσοκομείου Ηρακλείου κ. **Βρύσαλης** και του Σωματείου εργαζομένων Γενικού Νοσοκομείου Ελευσίνας Θριάσιο κ. **Βαρδαβάκης**.

6. Αποφάσεις

Η Επιτροπή, με βάση τα ανωτέρω υποβληθέντα αιτήματα για ένταξη εργαζομένων στο καθεστώς των Β.Α.Ε., έλαβε τις εξής αποφάσεις¹:

1) Αίτημα για ένταξη των εργατοτεχνιτών στους προβλήτες ΙΙ και ΙΙΙ του Πειραιά στα Β.Α.Ε..

Το θέμα συζητήθηκε κατά την 4η-08/07/2020, 5η-15/07/2020 και 7η-29/07/2020 συνεδριάσεις της Επιτροπής.

Έγιναν εισηγήσεις (συνημμένα) από την εκπρόσωπο του e-ΕΦΚΑ κα Λέκκα και από τον κ. Αγραπιδά σχετικά με την περιγραφή της φύσης της εργασίας της

¹ Όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής ελήφθησαν κατά πλειοψηφία, μειοψηφούσης της εκπροσώπου του ΣΕΒ κας Δασκαλάκη, οι διαφορετικές απόψεις της οποίας καταγράφονται επακριβώς στα αντίστοιχα Πρακτικά.

ειδικότητας και του χώρου εργασίας για το εργατοτεχνικό προσωπικό που απασχολείται στην φορτοεκφόρτωση εμπορευματοκιβωτίων σε λιμενικές εγκαταστάσεις (περιλαμβάνονται προβλήτες II και III του Πειραιά). Το σκεπτικό της συζήτησης στηρίχθηκε, στο πόρισμα ελέγχων από τις υπηρεσίες του Υπουργείου, που είχαν πραγματοποιηθεί το 2015, στις εξειδικευμένες εργασίες και τη φύση της εργασίας που εκτελεί το εργατοτεχνικό προσωπικό, βάσει του φακέλου που διατηρείται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, και κυρίως στα επιστημονικά κριτήρια ένταξης όπως αυτά έχουν ήδη περιγραφεί (βλ.Γενικό μέρος).

Η Επιτροπή επιπροσθέτως:

-αποδέχεται τις εξειδικευμένες συνθήκες εργασίας με βάση την περιγραφή της εργασίας των εργατοτεχνιτών (φορτοεκφόρτωση, στοιβαξη, διακίνηση, καθοδήγηση του χειρισμού των εμπορευματοκιβωτίων) στους προβλήτες II και III που εκτελούν ειδικότερα τις εργασίες *λύσιμο* και *δέσιμο*, *παπουτσάκια*, *κουμάντο*, κατά την φόρτωση και εκφόρτωση των Εμπορευματοκιβωτίων (Container) περιλαμβανομένης και της καβοδεσίας.

Θεωρεί ότι οι συγκεκριμένες εργασίες των ανωτέρω εργατοτεχνιτών, εκτελούνται στο πλαίσιο της παροχής, λιμενικών υπηρεσιών, από συγκεκριμένες επιχειρήσεις, διακίνησης φορτίων και ειδικότερα (φορτοεκφόρτωσης, στοιβαξης, διακίνησης και καθοδήγησης του χειρισμού των εμπορευματοκιβωτίων) στις λιμενικές εγκαταστάσεις όπου περιλαμβάνονται οι προβλήτες II και III του Πειραιά.

-Αποφαίνεται, ότι η εκτέλεση της εργασίας των εργατοτεχνιτών και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, εμπίπτουν και περιλαμβάνονται στα επιστημονικά κριτήρια της Επιτροπής και ως εκ τούτου αποδέχεται πλήρως την εμπειριστατωμένες εισηγήσεις του κ. Αγραπιδά και της εκπροσώπου του e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις οποίες προτείνεται να προστεθεί ως νέα ειδικότητα, στο εδάφιο Α', του ισχύοντος Πίνακα Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (Υ.Α Φ.10221/οικ.26816/30-1-11,Β,2778) του π.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει και μετά την έναρξη λειτουργίας του e-ΕΦΚΑ.

ΑΠΟΦΑΣΗ² (Συνεδρίαση 4^η-08/07/2020):

Ένταξη των εργατοτεχνιτών που εκτελούν τις εργασίες *λύσιμο* και *δέσιμο*, «*παπουτσάκια*», *κουμάντο*, κατά την φόρτωση και εκφόρτωση των Εμπορευματοκιβωτίων περιλαμβανομένης και της καβοδεσίας, στις επιχειρήσεις παροχής λιμενικών υπηρεσιών διακίνησης φορτίων (ειδικότερα φορτοεκφόρτωση, στοιβαξη, διακίνηση, καθοδήγηση του χειρισμού των εμπορευματοκιβωτίων) που δραστηριοποιούνται στους προβλήτες II και III του Πειραιά. Εξαιρούνται οι υπάλληλοι γραφείου, αποθηκάριοι, φύλακες και επιστάτες και οι εργαζόμενοι γενικά σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών *logistics* (αποθήκευσης).

---

² Η κα Σακελλαρίου συμφωνεί με την ένταξη αλλά εξέφρασε διαφωνία ως προς τη διαδικασία διατύπωσης της τελικής απόφασης για τους λόγους που αναφέρονται επακριβώς στα αντίστοιχα Πρακτικά.

2) Αίτημα για ένταξη των οδηγών σχολικών λεωφορείων στα Β.Α.Ε.

Το θέμα συζητήθηκε κατά την 3^η-01/07/2020, 4^η-08/07/2020, 5^η-15/07/2020 και 6^η-22/07/2020 συνεδριάσεις της Επιτροπής.

Οι συζητήσεις της επιτροπής έγιναν με βάση τις εισηγήσεις της Διεύθυνσης Κύριας Ασφάλισης και Εισφορών της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης του Υπουργείου και του εκπροσώπου του e-ΕΦΚΑ (συνημμένα).

Αρχικά η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει το θέμα της υπαγωγής τους ως νέας ειδικότητας, δεν υπήρχαν όμως με βάση το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να προκύπτει η διάκριση της ειδικότητας των «οδηγών λεωφορείων και πούλμαν».

Στην πορεία των συνεδριάσεων, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου καθώς και τα στοιχεία που προσκόμισε ο e-ΕΦΚΑ με βάση το πληροφοριακό του σύστημα σχετικά με την ασφάλιση των «οδηγών λεωφορείων και πούλμαν σε επιχειρήσεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (κωδικός ειδικότητας 882310), στους οποίους περιλαμβάνονται και «οι οδηγοί σχολικών λεωφορείων και πούλμαν». Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός οδηγών που μεταφέρουν μαθητές ήδη ανήκουν στα Β.Α.Ε. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση που η επιτροπή αποφάσιζε διαφορετικά, θα υπήρχε το θέμα απένταξής τους, θέμα που δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά της με βάση το πλαίσιο της λειτουργίας της.

ΑΠΟΦΑΣΗ³ (Συνεδρίαση 6^η -22/7/2020):

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, δεν έλαβε καμία συγκεκριμένη απόφαση ως προς το αίτημα της ένταξης των οδηγών σχολικών λεωφορείων και πούλμαν στα Β.Α.Ε., καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία προκειμένου να εξεταστούν ως διακριτή ειδικότητα.

3) Αίτημα για ένταξη των εργαζομένων στον Τομέα της Υγείας στα Β.Α.Ε.

Το θέμα συζητήθηκε κατά την 6^η-22/07/2020, 7^η-29/07/2020, 8^η-08/09/2020, 9^η-17/09/2020, 10^η-30/09/2020, 11^η-07/10/2020, 12^η-14/10/2020, 13^η-21/10/2020, 14^η-29/10/2020 και 15^η-04/11/2020 συνεδριάσεις της Επιτροπής.

Έγινε εισήγηση από την κα Σακελλαρίου (συνημμένο)

Η Επιτροπή κατά την 8^η, 9^η και 13^η συνεδριάσεις της πραγματοποίησε ακρόασεις εκπροσώπων των: Α.Δ.Ε.Δ.Υ., Π.Ο.Ε.ΔΗ.Ν., Ε.Ν.Ε., Ο.Ε.Ν.Γ.Ε., Π.Ο.Μ.Ε.Ν.Σ., Ι.Σ.Α., Ε.Ι.Ν.Α.Π. καθώς και των κάτωθι πρωτοβάθμιων οργανώσεων που είχαν υποβάλει αίτημα για ένταξη εργαζομένων τους στα Β.Α.Ε.: Σωματείο Εργαζομένων «ο Ιπποκράτης» του Νοσοκομείου Πατρών, Σύλλογος νοσηλευτών ΕΣΥ Ν. Λασιθίου, Σωματείο εργαζομένων Πα. Γ. Νοσοκομείου Ηρακλείου και Σωματείο εργαζομένων ΓΝΕ Θριάσιο.

³ Η κα Σακελλαρίου συντάχθηκε με την εισήγηση της Υπηρεσίας του Υπουργείου όπως αυτή καταγράφεται επακριβώς στα αντίστοιχα Πρακτικά.

Η Επιτροπή αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού χρόνου των εργασιών της για εξέταση αιτημάτων ένταξης υγειονομικών στα Β.Α.Ε. θεωρώντας ότι όλα τα αιτήματα ένταξης υγειονομικών στα Β.Α.Ε. θα ήταν σκόπιμο να συζητηθούν ως ένα ενιαίο σύνολο.

Όπως προέκυψε από τις σχετικές εισηγήσεις και συζητήσεις, το όλο θέμα εμφανίζει τις εξής ιδιαιτερότητες:

1.-Μεγάλη κοινωνική ευαισθησία λόγω πανδημίας COVID-19

Η ευαισθησία αυτή, διάχυτη και έντονη στην κοινωνία, σαφώς έπρεπε να αντιμετωπιστεί, να μην αναχθεί όμως σε κριτήριο ένταξης και να μην επηρεάσει την αντικειμενική κρίση της Επιτροπής, οπωσδήποτε όμως, δεν ήταν δυνατόν να αγνοηθεί ως σημαντικός συντελεστής διαμόρφωσης της θεματολογίας και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων της Επιτροπής.

2.-Μεγάλος αριθμός εργαζομένων

Το σύνολο των εν ενεργεία υγειονομικών της χώρας υπερβαίνει τους εκατόν είκοσι χιλιάδες (120.000), και το δημοσιονομικό κόστος που συνεπάγεται η ένταξή τους στα Β.Α.Ε., δεν έπρεπε να λειτουργήσει ως δυνητικά αρνητικό κριτήριο ένταξης.

3.-Το πρόσθετο αντικειμενικό κριτήριο του ιού SARS-CoV-2.

Η έκθεση στον νέο κορονοϊό θεωρείται για πρώτη φορά ως παράγοντας επαγγελματικού κινδύνου και ουσιαστικό κριτήριο ένταξης στα Β.Α.Ε. Η Επιτροπή έκρινε ότι το φαινόμενο της επαγγελματικής έκθεσης των υγειονομικών σε βιολογικούς παράγοντες κινδύνου δεν είναι παροδικό και ότι η τρέχουσα πανδημία, εκτός από τη μεγάλη εργασιακή ένταση που εμφανώς προκαλεί, αποτελεί και έκφραση μιας συνεχούς απειλής από ιογενείς λοιμώξεις, που θα εξακολουθήσουν να προκαλούνται από γνωστά ή άγνωστα αίτια. Η απειλή αυτή αποτελεί άμεσο κίνδυνο της ζωής και της υγείας των εργαζομένων, ενώ επιπροσθέτως, έχει σημαντική δυσμενή επίδραση στην οικογενειακή και κοινωνική τους ζωή με συνέπεια ακόμη περισσότερο άγχος και δευτερογενείς επιπτώσεις στην υγεία.

4.-Πολλαπλότητα επαγγελματών υγείας, ειδικοτήτων και χώρων.

Η ταυτόχρονη κλαδική, χωροταξική και ιεραρχική προσέγγιση του επαγγελματικού κινδύνου των εργαζομένων στο χώρο της υγείας, αναγνωρίστηκε ως ιδιαίτερο πρόβλημα για κρίση προς ένταξη στα Β.Α.Ε., δεδομένης της σχετικής ανομοιογένειας των κλάδων, των ειδικοτήτων και των χώρων εργασίας εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) και άνω εργαζόμενων οι οποίοι μάλιστα διαφοροποιούνται και βαθμολογικά στο εσωτερικό κάθε κλάδου.

5.- Πολλαπλά και πολύπλευρα αιτήματα ένταξης.

Οι εξής φορείς εργαζομένων στο χώρο της υγείας, υπέβαλαν αίτημα για ένταξη στα Β.Α.Ε.:

- Ένωση Νοσηλευτών-τριών Ελλάδος(Ε.Ν.Ε.)
- Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου Σωματείο Εργαζομένων Πα.Γ.Ν.Η.
- Σωματείο Εργαζομένων Γενικού Νοσοκομείου Ελευσίνας ΘΡΙΑΣΙΟ
- Πανελλήνιος Κτηνιατρικός Σύλλογος
- Σύλλογος Νοσηλευτών Ε.Σ.Υ. Νομού Λασιθίου (ΣΥ.ΝΟ.-ΕΣΥ Ν.ΛΑΣΙΘΙΟΥ)
- Πανελλήνιος Σύλλογος Φυσικοθεραπευτών
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Δημόσιων Νοσοκομείων (Π.Ο.Ε.ΔΗ.Ν.)

- Σωματείο Εργαζομένων «Ο ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ» Γενικού Περιφερειακού Κρατικού Νοσοκομείου Πατρών "Ο ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ"
- Σωματείο Εργαζομένων Γενικού Νοσοκομείου Καβάλας
- Σωματείο Εργαζομένων Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ»
- Σύλλογος Εργαζομένων Γ.Ν.Νέας Ιωνίας ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ-ΠΑΤΗΣΙΩΝ
- Σύλλογος Εργαζομένων Νοσοκομείου Κοζάνης και Κέντρων Υγείας
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Ο.Ε.-Π.Φ.Υ.)
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Επιστημονικού Υγειονομικού Προσωπικού Δημόσιου Συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Ο.Σ.Ε.Υ.Π.Π.Φ.Υ.)
- Πανελλήνια Συνδικαλιστική Νοσηλευτική Ομοσπονδία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΠΑΣΥΝΟ Ε.Σ.Υ.)
- Σύλλογος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Βοηθών Νοσηλευτών Δημοσίου – ΣΥΝΔΕ
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών (Π.ΟΜ.ΕΝ.Σ.)**
- Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας (Π.Σ.Ε.Υ)
- Σωματείο Εργαζομένων ΕΚΑΒ
- Ομοσπονδία Τεχνολόγων Ακτινολόγων Ελλάδος
- Πανελλήνιος Σύλλογος Εργοθεραπευτών
- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
- Ομοσπονδία Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδας (Ο.Ε.Ν.Γ.Ε.)
- Σύλλογος Εργαζομένων Νοσοκομείου Νίκαιας και Δυτικής Αττικής
- Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθήνας
- Πανελλήνια Ένωση Εποπτών Δημόσιας Υγείας
- Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοποιών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων(Π.Ε.Φ.Ν.Ι.)
- Ιατροί και οδοντίατροι των Περιφερειών & Περιφερειακών Ενοτήτων (ΟΤΑ Β' ΒΑΘΜΟΥ).

6.-Συγχυτική κατάσταση σε κλάδους εργαζομένων στα Δημόσια Νοσοκομεία. Νοσηλευτές και νοσοκομειακοί υπάλληλοι συγκεκριμένων ειδικοτήτων, που προσελήφθησαν από το 2011 και εντεύθεν και ασφαλίστηκαν στο πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάγονται στα Β.Α.Ε., συνάδελφοί τους όμως, οι οποίοι ασκούν τα ίδια ακριβώς καθήκοντα και στον ίδιο χώρο, δεν υπάγονται στα Β.Α.Ε., διότι είχαν προσληφθεί προ του 2011 και είχαν ασφαλισθεί στο πρ. Δημόσιο. Με δεδομένες τις ανωτέρω ιδιαιτερότητες, η επιτροπή συζήτησε ως ένα ενιαίο σύνολο την ένταξη των υγειονομικών στα Β.Α.Ε. και κατέληξε σε τρεις επιμέρους προσεγγίσεις και αποφάσεις ως εξής:

1. Νοσηλευτές

Η Επιτροπή συζήτησε εκτενώς το αίτημα της ένταξης των νοσηλευτών στα Β.Α.Ε. όπως αυτό βασικά προτάθηκε από την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας (Ε.Ν.Ε.). Η ένταξη των νοσηλευτών στα Β.Α.Ε. συμπεριλαμβάνεται επίσης σαν αίτημα και υποστηρίχθηκε από τους εκπροσώπους όλων των φορέων στα μέλη των οποίων υπάγονται και νοσηλευτές.

Καίρια σημεία των συζητήσεων της επιτροπής υπήρξαν τα εξής:

-ήδη υπάγονται στα Β.Α.Ε. όλοι οι νοσηλευτές που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα ενώ στο δημόσιο τομέα ισχύει το ακατανόητο και προφανώς άδικο καθεστώς, της ένταξης μόνον όσων προσελήφθησαν μετά από το 2011 και υπάγονται στο ασφαλιστικό καθεστώς του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (νυν e-ΕΦΚΑ) και των με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

-το επάγγελμα του νοσηλευτή εξακολουθεί να πληροί τα κριτήρια ένταξης βάσει των οποίων έχει ήδη ενταχθεί στα Β.Α.Ε. με εισήγηση της προηγούμενης επιτροπής,

-αναφέρεται χαμηλή αναλογία νοσηλευτών/ασθενών και νοσηλευτική υποστελέχωση του χώρου της υγείας, που καθιστά την άσκηση του επαγγέλματος ιδιαίτερα επαχθή σε κάθε επίπεδο,

-το πρόσθετο κριτήριο επαγγελματικής έκθεσης στον ιό SARS-COV-2, σε συνδυασμό με τον κομβικά επικίνδυνο και ταυτόχρονα υποχρεωτικό ρόλο του νοσηλευτή στη αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, προστίθεται σαφώς στα ανωτέρω ισχύοντα κριτήρια,

-η σωματική αδυναμία του νοσηλευτή να ασκεί επαρκώς τα καθήκοντά του μέχρι την ηλικία των 67 ετών,

-η διάκριση του επαγγελματικού κινδύνου ανάλογα με το χώρο εργασίας του νοσηλευτή είναι άνευ περιεχομένου, διότι η σωματική επαφή με τον άρρωστο και η κοπιώδης εργασία είναι συνυφασμένη με την άσκηση νοσηλευτικού έργου οπουδήποτε.

Η επιτροπή με βάση την εισήγηση της κας Σακελλαρίου, την πρόταση της Ε.Ν.Ε. και τις ακροάσεις και τα αιτήματα όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, αποφάσισε την οριζόντια ένταξη των νοσηλευτών στα Β.Α.Ε..

ΑΠΟΦΑΣΗ (Συνεδρίαση 9^η -17/9/2020): Ένταξη στα Β.Α.Ε. των νοσηλευτών και νοσοκόμων που εργάζονται ασκώντας τα καθήκοντα του νοσηλευτή-νοσοκόμου σε κάθε χώρο εργασίας σε Πρωτοβάθμιο, Δευτεροβάθμιο ή Τριτοβάθμιο επίπεδο, με ειδική μνεία για τους εργαζόμενους με τις ανωτέρω ειδικότητες σε μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, σε σωφρονιστικά ιδρύματα και στο Πρωτοβάθμιο επίπεδο γενικότερα.

Επεξήγηση

Με την έννοια του νοσοκόμου θεωρούνται ως καλυπτόμενοι και οι τραυματιοφορείς (σχετ. εγκ.58/67 και αριθμ.πρωτ.Α32/1187/30.10.2007 έγγραφο του πρ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Στην έννοια των νοσηλευτών περιλαμβάνεται όλο το νοσηλευτικό προσωπικό όπως αυτό περιγράφεται στο άρθρο 5 του ν.1579/1985.

2. Υγειονομικοί υπάλληλοι

Η εισήγηση της κας Σακελλαρίου και οι ακροάσεις των προσκεκλημένων εκπροσώπων των σχετικών φορέων, αποτέλεσαν τη βάση για συζήτηση της

Επιτροπής με θέμα την ένταξη των υγειονομικών στα Β.Α.Ε. Διευκρινίζεται ότι οι ιατροί και οι νοσηλευτές δεν συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα παράγραφο διότι η ένταξή τους διαχωρίστηκε και εξετάστηκε ως αυτόνομο θέμα.

Κύρια σημεία που αναδείχθηκαν κατά τις συζητήσεις ήταν:

-διάφορες κατηγορίες εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται στους ίδιους χώρους εργασίας με τις ίδιες ειδικότητες, εντάσσονται ή δεν εντάσσονται στα Β.Α.Ε., ανάλογα με το συνταξιοδοτικό/ασφαλιστικό καθεστώς στο οποίο υπάγονται.

-τα κριτήρια ένταξης όσων ήδη έχουν υπαχθεί γίνονται αποδεκτά, θεωρείται ότι εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα, ενώ το συνταξιοδοτικό/ασφαλιστικό καθεστώς δεν θα έπρεπε να αποτελεί κριτήριο διαχωρισμού.

-η έκθεση στον ιό SARS-COV-2 και η αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 αναγνωρίζεται ως ιδιαίτερη επιβαρυντική συνθήκη εργασίας και πρόσθετο κριτήριο ένταξης, που ισχύει για τις εν λόγω ειδικότητες εργαζομένων.

Με βάση τα ανωτέρω η Επιτροπή κατέληξε στην εξής απόφαση:

ΑΠΟΦΑΣΗ (Συνεδρίαση 10^η - 30/09/2020): Ένταξη στα ΒΑΕ των κάτωθι εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται στις συγκεκριμένες ειδικότητες και χώρους εργασίας και εφόσον δεν ανήκουν στους ήδη ενταγμένους έως σήμερα στο καθεστώς των Β.Α.Ε., ως ακολούθως:

(α) Οι εργαζόμενοι σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα, Κλινικές, Μικροβιολογικά και Βιοχημικά Εργαστήρια των ανωτέρω καθώς και σε Υγειονομικές Μονάδες πρώην Ασφαλιστικών Οργανισμών, με τις ειδικότητες του παρασκευαστή και βοηθού αυτού, θαλαμηπόλου ψυχιατρικού νοσοκομείου και κλινικής, συντηρητή πειραματόζωων, συσκευαστή ορών-εμβολίων, παρασκευαστή τραπέζης αίματος, βιολόγου εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών υγείας και καθαριστή,

(β) Οι εργαζόμενοι σε ακτινολογικά και ακτινοθεραπευτικά εργαστήρια, με ειδικότητες απασχολούμενες αποκλειστικά σε ακτινολογικούς θαλάμους και εμφανίσεις, και

(γ) Οι εργαζόμενοι στις «Επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές» με τις ειδικότητες των οδηγών και βοηθών ασθενοφόρων- διασωστών.⁴

Επεξήγηση

Με την εν λόγω απόφαση εντάσσονται στα Β.Α.Ε. όλες οι κατηγορίες, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στην περίπτωση 31 του εδαφίου Α (πλην των νοσηλευτών για τους οποίους ελήφθη ξεχωριστή απόφαση ένταξής τους στα Β.Α.Ε.), στην περίπτωση 32 του εδαφίου Α καθώς και στην περίπτωση 51, του ίδιου εδαφίου, (που αφορά τους οδηγούς και βοηθούς ασθενοφόρων- διασωστές), της Υ.Α. Φ10221/οικ.26816/929/30-11-2011 (ΦΕΚ Β 2778/2011) που ισχύει για όσους υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματών του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (σήμερα e-ΕΦΚΑ), για τις οποίες, μολονότι

⁴ Ως προς το γ) σκέλος της απόφασης η κα Σακελλαρίου εξέφρασε αντίθετη άποψη η οποία καταγράφεται επακριβώς στα αντίστοιχα Πρακτικά.

απασχολούνται στις ίδιες ακριβώς εργασίες και ειδικότητες, δεν ισχύουν γιατί δεν επεκτάθηκαν στους ασφαλισμένους στο πρώην Δημόσιο (σήμερα e-ΕΦΚΑ.)

3. Ιατροί

Οι συζητήσεις μεταξύ των μελών της Επιτροπής, στην οποία επισήμως εκπροσωπείται ο Π.Ι.Σ., καθώς και οι ακροάσεις των προσκεκλημένων εκπροσώπων του ΙΣΑ, της Ε.Ι.Ν.Α.Π. και της Ο.Ε.Ν.Γ.Ε. ανέδειξαν τα εξής:

-οι νοσοκομειακοί ιατροί εμπίπτουν σε πολλαπλά κριτήρια ένταξης όπως, η εργασία με βάρδιες, η νυκτερινή εργασία, η έκθεση σε βλαπτικούς βιολογικούς παράγοντες η έκθεση στον ιό SRS-COV-2 και το εργασιακό stress.

-η τρέχουσα έκθεση στον ιό SARS-COV-2 και η αντιμετώπιση της πανδημίας, που θα αρκούσαν μόνον αυτά για θετική απόφαση ένταξης, θεωρείται ότι μάλλον αποτελούν μηχανισμό παρόξυνσης ενός χρόνιου θέματος, το οποίο μέσω της πανδημίας ήρθε αιφνίδια στην επιφάνεια αλλά θα εξακολουθήσει να υφίσταται και στο μέλλον.

-παρατηρείται χαρακτηριστική έλλειψη λεπτομερών στοιχείων καταγραφής του επαγγελματικού κινδύνου των ιατρών, η οποία στάθηκε αδύνατο να καλυφθεί τρεχόντως, ιδίως μάλιστα να βαθμονομηθεί ανά ιατρική ειδικότητα και να προσαρμοσθεί στη βαθμολογική ιεραρχία.

-η έκθεση σε παράγοντες κινδύνου στις οργανωμένες μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας είναι ταυτόσημη με την έκθεση σε νοσοκομειακό περιβάλλον, ενώ διαφοροποιείται και θεωρείται σημαντικά ελαφρότερη κατά την άσκηση ιατρικής σε ιδιωτικό ιατρείο ή ιδιωτική κλινική.

-διατυπώθηκε σαφής, ομόφωνη και κατηγορηματική πρόταση υπέρ της ένταξης των ιατρών στα Β.Α.Ε. από τον Π.Ι.Σ., τον ΙΣΑ, την Ε.Ι.Ν.Α.Π. και την Ο.Ε.Ν.Γ.Ε.

Με βάση τα ανωτέρω η Επιτροπή αποφάσισε:

ΑΠΟΦΑΣΗ (Συνεδρίαση 15^η - 4/11/2020): Ένταξη στα Β.Α.Ε. όλων των νοσοκομειακών ιατρών, ανεξαρτήτως διάκρισης, εργαζομένων στα δημόσια νοσοκομεία (Ε.Σ.Υ.) και των ιατρών εργαζομένων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (οργανωμένα Πολυδύναμα Κέντρα Υγείας).

7. Συμπεράσματα

Οι εργασίες της παρούσας Επιτροπής συμπερασματικά συνοψίζονται στα εξής σημεία:

- γίνονται αποδεκτά τα κριτήρια ένταξης στα Β.Α.Ε., όπως αυτά εξελίχθηκαν από την πρώτη εφαρμογή τους το 2008 μέχρι την πλέον πρόσφατη διαμόρφωσή τους το 2011

- προστίθεται το κριτήριο της επαγγελματικής έκθεσης στον ιό SARS-COV-2.

- κατόπιν σχετικού αιτήματος, προτείνονται για ένταξη στα Β.Α.Ε. οι εξής κλάδοι και ειδικότητες εργαζομένων

- άπαντες οι νοσηλευτές-νοσοκόμοι ανεξαρτήτως χώρου εργασίας.

- οι ιατροί που εργάζονται σε δημόσια νοσοκομεία (Ε.Σ.Υ.) και σε οργανωμένα πρωτοβάθμια κέντρα υγείας, ανεξαρτήτως ειδικότητας η βαθμού.

- οι υγειονομικοί υπάλληλοι που δεν ανήκουν στα Β.Α.Ε. για λόγους εργασιακών/ασφαλιστικών σχέσεων παρά το γεγονός ότι η ειδικότητά τους είναι ήδη εντεταγμένη

- οι εργατοτεχνίτες των προβλήτων ΙΙ και ΙΙΙ του Πειραιά.

Σχετικά με τους οδηγούς σχολικών λεωφορείων και πούλμαν η Επιτροπή δεν έλαβε καμία απόφαση καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία προκειμένου να εξεταστούν ως διακριτή ειδικότητα.

Πέραν των ανωτέρω προτάσεων για ένταξη, διευκρινίζεται ότι εκκρεμούν πρόσθετα αιτήματα, η μη εξέταση των οποίων δεν σημαίνει απόρριψη, αλλά αδυναμία προσέγγισης λόγω έλλειψης επιστημονικών δεδομένων εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου.

Προτείνεται η ανάπτυξη και λειτουργία αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου και καταγραφής της επικινδυνότητας επαγγελμάτων προς ένταξη.

Τέλος, επισημαίνεται η αναγκαιότητα ριζικής αναθεώρησης του θεσμού των Β.Α.Ε., με γνώμονα όχι την υλική και συνταξιοδοτική «ικανοποίηση» ανθρώπων που εργάζονται κάτω από ακατάλληλες συνθήκες, αλλά την ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών αυτών.